

# ជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន



ជំងឺមហារីកជាជំងឺមួយដែលកោសិកាក្នុងខ្លួនលូតលាស់ដោយមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន។ នៅពេលដែលជំងឺមហារីកកើតនៅមាត់ស្បូន វាត្រូវបានហៅថាជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន។

## ស្ថិតិ



- យោងតាមទិន្នន័យការចុះបញ្ជីជំងឺមហារីករបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ស្ត្រីមានដើមកំណើតមកពីវៀតណាមមាន **អត្រាជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនខ្ពស់ជាង**ក្រុមជាតិសាសន៍ ឬជនជាតិដទៃទៀត។
- យោងតាមការិយាល័យសុខភាពជនជាតិភាគតិច ស្ត្រីជាតិអាមេរិកសាមីរគឺ **ទំនងជាធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យឃើញថាមានជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ហើយស្តាប់ដោយសារ**ជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនច្រើនជាងដល់ទៅពីរដងធៀបនឹងស្ត្រីស្បែកស។
- ការពិនិត្យស្វែងរកជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ជំងឺមហារីកសុដន់ និងជំងឺមហារីកពោះវៀនធំអាចកាត់បន្ថយអត្រាមរណៈ។ ប៉ុន្តែ នៅរដ្ឋ California ជនជាតិអាមេរិកមានដើមកំណើតពីអាស៊ីវាយការណ៍ **អត្រាពិនិត្យស្វែងរកជំងឺទាបជាង** ក្រុមជាតិសាសន៍/ជនជាតិផ្សេងៗជាញឹកញាប់។
  - ជនជាតិអាមេរិកមានដើមកំណើតពីកូរ៉េ (35%) និងជនជាតិអាមេរិកមានដើមកំណើតពីវៀតណាម (30%) នៅ California មាន **អត្រាការមិនអនុវត្តតាមខ្ពស់បំផុត** ក្នុងចំណោមក្រុមជនជាតិភាគតិចទាំងអស់ (Tseng, et al., 2010)។
- ទិន្នន័យពីប្រព័ន្ធទិន្នន័យរួម (UDS) របស់កម្មវិធីមជ្ឈមណ្ឌលសុខភាព បានបង្ហាញថា Palau បានផ្តល់ការពិនិត្យមហារីកមាត់ស្បូនដល់តែ **36.73% នៃអ្នកជំងឺស្រីរបស់ពួកគេ** ក្នុងឆ្នាំ 2020 ប៉ុណ្ណោះប្រៀបធៀបជាមួយ Pohnpei ។

## សញ្ញាណ និងរោគសញ្ញា

ប្រហែលជាមិនមានសញ្ញាណឬរោគសញ្ញាណមួយឡើយនៅដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ហើយនេះជាមូលហេតុដែលការពិនិត្យស្វែងរកជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនមានសារៈសំខាន់។ ជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនដំណាក់កាលធ្ងន់ធ្ងរអាចបណ្តាលឱ្យមានការហូរឈាម ឬការហូរសារធាតុរាវចេញពីទ្វារមាសដែលមិនធម្មតាសម្រាប់អ្នក ដូចជាការហូរឈាមក្រោយការរួមភេទ។ ប្រសិនបើអ្នកមានសញ្ញាទាំងនេះ សូមទាក់ទងវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់អ្នក ឬទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាពសហគមន៍។

## កត្តាហានិភ័យ

ស្ត្រីទាំងអស់មានហានិភ័យអាចកើតជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ជាពិសេសស្ត្រីដែលមានអាយុលើសពី 30 ឆ្នាំ។ វីរុស Human Papillomavirus (HPV) មានច្រើន ហើយមនុស្សភាគច្រើនឆ្លងវានៅពេលណាមួយក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។ ការឆ្លងមេរោគប្រភេទមួយចំនួននៃ HPV យូរអង្វែងគឺជាមូលហេតុចម្បងនៃជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន។ វីរុស HPV គឺជាជំងឺកាមរោគ (STI) ដែលកើតឡើងច្រើនបំផុត ហើយជាធម្មតាមិនមានរោគសញ្ញាអ្វីឡើយ។

កត្តាបន្ថែមដែលអាចបង្កើនហានិភ័យរបស់អ្នក៖

- មានផ្ទុកមេរោគអេដស៍
- ជក់បារី
- ការប្រើប្រាស់ថ្នាំគ្រាប់ពន្យារកំណើតរយៈពេលប្រាំឆ្នាំ ឬច្រើនជាងនេះ
- បានផ្តល់កំណើតដល់កូនបីនាក់ឬច្រើនជាងនេះ
- មានដៃគូរួមភេទច្រើន



## សេវាពិនិត្យស្វែងរកជំងឺ និងសេវាបង្ការជំងឺ

អ្នកអាចចាក់វ៉ាក់សាំង HPV ឱ្យបានឆាប់ និងទទួលបានការពិនិត្យស្វែងរកជំងឺជាប្រចាំ ដើម្បីជួយការពារជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនបានល្អបំផុត។

**វ៉ាក់សាំង HPV** ការពារប្រឆាំងនឹងប្រភេទវីរុស HPV ដែលភាគច្រើនបណ្តាលឱ្យកើតជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ជំងឺមហារីកទ្វារមាស និងជំងឺមហារីកប្រដាប់បន្តពូជខាងក្រៅ។

- ការចាក់វ៉ាក់សាំង HPV ត្រូវបានណែនាំសម្រាប់ក្មេងជំទង់ដែលមានអាយុពី 11 ទៅ 12 ឆ្នាំ ប៉ុន្តែក៏អាចចាក់បានចាប់ពីអាយុ 9 ឆ្នាំផងដែរ។ អ្នកដែលមានអាយុរហូតដល់ 26 ឆ្នាំក៏ត្រូវបានណែនាំឱ្យចាក់វ៉ាក់សាំងផងដែរ ប្រសិនបើពួកគេមិនទាន់បានចាក់វ៉ាក់សាំងនៅឡើយ។
- អ្នកដែលមានអាយុលើសពី 26 ឆ្នាំមិនត្រូវបានណែនាំឱ្យចាក់វ៉ាក់សាំង HPV ទេ លុះត្រាតែមានការណែនាំដោយគ្រូពេទ្យថែទាំបឋមរបស់ពួកគេ។



ការចាក់វ៉ាក់សាំង HPV ការពារការឆ្លងមេរោគ HPV ថ្មីមួយចំនួន ប៉ុន្តែមិនព្យាបាលការឆ្លងមេរោគដែលឆ្លងរួចហើយ ឬជំងឺដែលមានស្រាប់នោះទេ។ អ្នកគួរតែទៅពិនិត្យស្វែងរកជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនឱ្យបានទៀងទាត់ ទោះបីជាអ្នកបានទទួលវ៉ាក់សាំង HPV ក៏ដោយ។

តេស្តពិនិត្យស្វែងរកជំងឺចំនួនពីរអាចជួយការពារមហារីកមាត់ស្បូន ឬរកជំងឺឃើញបានទាន់ពេល។ តេស្តទាំងពីរនេះអាចធ្វើឡើងនៅក្នុងការិយាល័យវេជ្ជបណ្ឌិត គ្លីនិក ឬមណ្ឌលសុខភាពសហគមន៍។

- តេស្តពិនិត្យរកមហារីកមាត់ស្បូន (ឬតេស្តពិនិត្យមហារីកក្នុងស្បូន) ស្វែងរកសញ្ញាណមុនពេលជំងឺមហារីកកើតឡើង ការផ្លាស់ប្តូរកោសិកានៅលើមាត់ស្បូនដែលអាចក្លាយទៅជាមហារីកមាត់ស្បូន ប្រសិនបើពួកគេមិនត្រូវបានព្យាបាលឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- តេស្ត HPV ស្វែងរកវីរុស HPV ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរកោសិកាទាំងនេះ។

ក្រុមការងារ USPSTF ណែនាំឱ្យធ្វើការពិនិត្យស្វែងរកជំងឺមហារីកមាត់ស្បូនរៀងរាល់ 3 ឆ្នាំម្តង ដោយការវិភាគកោសិកានៅមាត់ស្បូនតែមួយមុខ ចំពោះស្ត្រីដែលមានអាយុពី 21 ទៅ 29 ឆ្នាំ។ សម្រាប់ស្ត្រីដែលមានអាយុពី 30 ទៅ 65 ឆ្នាំ ក្រុមការងារ USPSTF ណែនាំឱ្យធ្វើការពិនិត្យស្វែងរកជំងឺរៀងរាល់ 3 ឆ្នាំម្តង ដោយការវិភាគកោសិកាមាត់ស្បូនតែមួយមុខរៀងរាល់ 5 ឆ្នាំម្តង ការធ្វើតេស្តរកវីរុស Human Papillomavirus (hrHPV) តែមួយមុខសម្រាប់មនុស្សដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ឬរៀងរាល់ 5 ឆ្នាំម្តងដោយការធ្វើតេស្ត hrHPV រួមនឹងការវិភាគកោសិកា។

**ស្វែងរកកម្មវិធីពិនិត្យស្វែងរកជំងឺនៅជិតអ្នក៖**  
[cdc.gov/cancer/nbccedp/screenings.htm](https://cdc.gov/cancer/nbccedp/screenings.htm)

## ធនធាន

- Pacific Island Cervical Cancer Screening Initiative: [piccsi.org](http://piccsi.org)
- American Cancer Society: [cancer.org](http://cancer.org)
- National Cancer Institute: [cancer.gov](http://cancer.gov)
- 'Imi Hale Native Hawaiian Cancer Network: [imihale.org/education\\_materials.htm](http://imihale.org/education_materials.htm)
- California State University, Fullerton: [wincart.fullerton.edu/cancer\\_edu/index.htm](http://wincart.fullerton.edu/cancer_edu/index.htm)
- Asian American Health Initiative: [aahiinfo.org](http://aahiinfo.org)
- Pacific Cancer Programs: [pacificcancer.org](http://pacificcancer.org)
- Asian American Cancer Support Network: [aacsn.org](http://aacsn.org)